

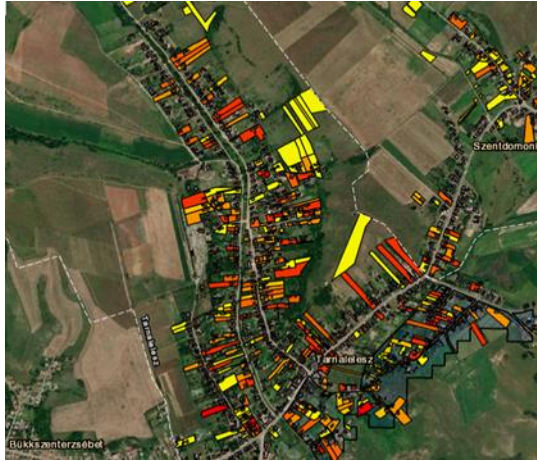

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Tarnalelesz

Település: Tarnalelesz

megye: Nógrád járás: Szécsényi járás

Dátum: 2022.05.10.

	<p>Terület: 3713 hektár Lakónéesség: 1562 Jogállás: község Járás: Szécsényi járás Megye: Nógrád</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Tarnalelesz	
Megye	Heves	
Járás	Pétervásárai	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	1562	
Lakosságszám változása 2021/2011 (%)	88%	
15 év alattiak aránya (2021)	18,2%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	88%	
60 éves és idősebbek aránya	25%	
60 éves és idősebbek számának változása 2021/2012 (%)	99%	
Lakásszám (2011)	693	
Üres lakások száma (2011)	82	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	361	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	110	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	361	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	153	
Lakások száma (2019)	693	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	451	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	464	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	691	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	343	
WC nélküli lakások száma (2019)	221	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	12	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,8	
Egy főre jutó szja alap, ezer Ft (2019)	1302679 Ft	
Egy főre jutó szja alap klaszter átlagtól való eltérése,% (2019)	93%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2300000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	35	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	7	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója

A település társadalmi és gazdasági szempontból elmaradott térségben helyezkedik el

Tarnaleesz (1901-ig Lelesz) Heves megye északi részén található. Napjainkban már nem lehet különállónak tekinteni, mert az utóbbi 50 évben teljesen összeépült Bükkszenterzsébet és Szentdomonkos községekkel. A Borsod megyei lakosok e három községet nem a nevén, hanem tréfásan hosszú-falunak mondják. Ez az elnevezés helytálló, mert a három község együttes hossza közel 1 km. Tarnaleeszen csatlakozik a 23-as és 25-ös számú út. Közvetlen autóbusz járat van Budapest, Miskolc, Ózd, Eger, Salgótarján városokba, és a határon túlra, Szlovákiába, Losoncra. A legközelebbi vasútállomás a Kál-Bátonyterenye közötti vasútvonalon Mátraballa.

Tarnaleesz község a Bükk hegység lábánál helyezkedik el, a Pétervásárai járáshoz tartozik, a legközelebbi kisváros Pétervására, megyeszékhely Eger 28-km-re helyezkedik el. A járási székhelyhez földrajzilag 9-km re található. A 23 számú főút köti őket össze. Tarnaleesz még másik 2 irányból is megközelíthető Ózd, 26 km, valamint Eger 25. számú főútról. A településen van a csomópont, ami a két főutat összeköti.

Közlekedési szempontból, autóval jól megközelíthető és a közeljövőben még fog javulni a 2021-es évben megkezdtek a 23. számú főút újítását és elkerülő szakaszait megépíteni.

Közösségi közlekedés:

A legközelebbi kisváros Pétervására autóval 5-8 perc, Eger megyeszékhely 35-40 perc, Ózd 30-35 perc. Az autóbuszok mind három irányba indulnak munkanapon,

- **Pétervására** irányába 26 alkalommal, menetidő 11 perc.
- **Eger** irányába 18 alkalommal, menetidő 45 perc.
- **Ózd** irányába 11 alkalommal menetidő 34 perc.
- Budapestre is ellehet jutni, átszállás nélkül közvetlen járáttal munkanapokon 9 járat indul.
- Miskolcra is munkanapokon 2 alkalommal.

Vasúttal a települést nem lehet megközelíteni.

Eger városába a megyeszékhelyre munkanapokon, 18 járat indul hajnali 04.24.-től - 20.16-ig félórás, órás várakozással. Vissza irányba 19 járat jön a településre 06.40-től-22.40.-ig. Hétfvégén ez nagyon lecsökken, Eger- Tarnaleesz 8 járat, Tarnaleesz-Eger 9 járat.

Pétervására kisvárosba a járási központba munkanapokon, 26 járat indul hajnali 04.19.-től – 23.42-ig félórás, órás várakozással. Vissza irányba 25 járat jön a településre 05.23-től- 23.56.-ig. Hétfvégén ez nagyon lecsökken, Pétervására- Tarnaleesz 19 járat, Tarnaleesz- Pétervására 18 járat.

Ózd városba munkanapokon, 11 járat indul hajnali 07.47.-től – 21.31-ig órás várakozással. Vissza irányba 11 járat jön a településre 03.45-től-17.35.-ig. Hétfvégén ezen járatok nem csökkenek.

Tarnalelesz és közvetlenül el lehet jutni átszállás nélkül **Budapestre** 9 járat 1-2 órás várakozással a menetidő 2 óra 1 perc. Ez Miskolc irányába csökken, csak két járat van közvetlenül, reggel és délután menetidő 2 óra 20 perc.

A település szempontjából **Eger város a legfontosabb munkaerő piaci lehetőséget kínáló település.** A közelebb lévő járási központ Pétervására, de itt sincs olyan cég vagy multi, vagy ipari park, aki a környező kis településekről tudná foglalkoztatni az alacsonyiskolai végzettségű embereket. a munkalehetőség kevés aktív munkahelyre korlátozódik, nincsenek jellemző ipari üzemek, mezőgazdasági vállalkozások, A meglévők is ragaszkodnak a magasan kvalifikált munkaerőhöz, bérszínvonaluk átlagosak.

A munkáltatók gyakran segítik a munkahelyre való eljutást, a településről saját autóbusszokkal szállítják a dolgozókat a munkahelyekre. Ez leginkább erdőn fakitermelés mezőgazdasági munka, és többen dolgoznak az autópályák folyamatos karbantartásán. Ez azt jelenti, hogy kaszálnak és fűvet nyírnak, szemetet szedik össze legálisan, és illegálisan leginkább alkalmi bejelentéssel.

A településen meghatározó jelentőségű a közfoglalkoztatás, a lakosok jelentős része ebben a foglalkoztatási formában dolgozik, valamint a helyi gazdálkodási potenciál igen alacsonynak tekinthető.

Az egészségházban, ami az elmúlt években teljes körűen, fel lett újítva. Működik a védőnői szolgálat. Továbbá az egészségügyi alapellátáson belül házi orvosi szolgálat, (a felnőtt és a gyermekkorú beteg részére egyaránt) és fogászati ellátás biztosított. A fogorvos ellátási területe Tarnalelesz mellett kiterjed BükkSZenterzsébetre, Szentdomonkosra és Fedémesre is. Emellett a házi betegápolás biztosított, melynek keretében gyógytornász igénybevétele is lehetőség van.

Járó beteg szakellátás csak Egerben érhető el, a lakosság döntő többségének anyagi terhet jelent a szűrővizsgálatokon való részvétel, valamint a szakorvos(ok) felkeresése. A személyes szociális szolgáltatások körébe tartozó ellátást a „Aranykapu” Humán Szolgáltató Központ munkatársai biztosítják, a Család-és Gyermekjóléti Szolgáltatás a hét minden napján elérhető a településen.

A településen működik Idősek Szociális Otthona Tarnalelesz község Képviselő testülete által alapított, Tarnalelesz, Szentdomonkos, Fedémes és BükkSZenterzsébet önkormányzatai által fenntartott, a rászorulóknak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat biztosít. Az intézmény a négy község időskorú lakossága részére működési területén, személyes gondoskodást nyújtó alap és szakosított ellátásról gondoskodik.

Az alapellátás keretében étkezést biztosít a Tarnaleleszi, Szentdomonkosi és Fedémesi önkormányzatok fenntartásában.

A négy település önkormányzata a szakosított ellátás keretén belül, ápolást és gondozást nyújtó intézményt működtet. A Tarnaleleszi Idősek Szociális Otthona 26 fős otthon, ami létszámát tekintve még mindig családiasnak nevezhető.

Napi 200 gyermekétkeztetését, továbbá szociális étkeztetés, keretein belül 800 meleg egytálételét osztanak ki a település lakosainak. a kiosztás helyszínét és a személyzetet a helyi önkormányzat biztosítja.

Az óvodai nevelés kötelező feladatát az Tarnaleleszi ÁMK Napsugár Óvoda keretein belül látja el, az óvodában 88 gyermek felügyelete és fejlesztése valósul meg. A gyermekek négy csoportban, reggel hét órától fél ötig kapnak ellátást. A nyári időszakban mindössze 2 hétre

zár be munkanapra zár be. Ebbe az óvodába járnak a Szentdomonkoson élő gyerekek is. Ez év szeptemberétől bölcsőde is elérhető lesz, 24 férőhelyes, az óvoda mellett.

A településen általános iskola is működik, a gyermekek a környező településekről ide járnak be. (Szentdomonkos Bükkszenterzsébet,) lévő iskolákban teljesítik tanulmányi kötelezettségüket. A tanulók a közoktatási intézményeket a helyközi/távolsági buszközlekedés segítségével közelítik meg.

Lakosságszám (2021)	1562	
Lakosságszám változása 2021/2011 (%)	88%	
15 év alattiak aránya (2021)	18,2%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	88%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	25%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	99%	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	82	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	110	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	361	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	153	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	1302679 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	93%	

A település lakosság száma csökkent az utóbbi időben 182 fővel csökkent. A roma népesség aránya becslések szerint 60%, ami az elmúlt időszakban nőtt.

A helyiek a településen hiányzó szolgáltatásokat, Egerben tudják igénybe venni.

A településen egy 2 kisbolt, 2 nagybolt illetve dohánybolt üzemel, van pékség, cukrászda, 2 vendéglátó egység, iparcikkbolt, 2 ruházati bolt, zöldséges, 100-ft bolt, heti rendszerséggel működő piac. Posta, ATM, Polgárőrség, Körzeti megbízott, csillagpont, csillagház is.

Nyertes pályázatok:

száma	összege	Projekt címe
TOP-5.1.2-15-HE1-2016-00003	420 000 000-Ft	Foglalkoztatási együttműködés Észak-Hevesben
KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2016-00276	6 997 592	ÖNKORMÁNYZAT ASP KÖZPONTHOZ VALÓ CSATLAKOZÁSA
EFOP-1.5.3-16-2017-00088	245 715 541	ÉSZAK-HEVESI TERÜLETI KÜLÖNBSÉGEK MÉRSÉKLÉSE KOMPLEX SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉSSE
EFOP-1.6.2-16-2017-00016	197 422 049	Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex

		programokkal Tarnaleleszen
EFOP-2.4.1-16-2017-00050	195 000 000	Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal Tarnaleleszen (ERFA)
TOP-1.4.1-16-HE1-2017-00004	175 902 617	Új bölcsődei szolgáltatás létrehozása Tarnaleleszen
MFP-AEE/2019	1 852 181 Ft	Orvosi eszközök beszerzése
MFP-FFT/2019	5 000 000 Ft	Temető felújítása
MFP-ÖTU/2019	29 999 997 Ft	Önkormányzati utak felújítása-Bacsó Béla út felújítá
MFP-OJF/2020	4 969 535 Ft	Óvoda udvar felújítása
MFP-KTF/2020	2 969 460 Ft	Közösségszervező bértámogatása
MFP-UHK/2021	14 902 689 Ft	Temető út felújítása
MFP-OTIK/2021	24 999 960 Ft	Önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok felújítása
MFP-KEB/2021	3 032 340 Ft	Közösségszervező bértámogatása
MFP-FAT/2021	955 000 Ft	Felelős állattartás elősegítése
MFP-UHK/2022	24 281 636 Ft	Útfelújítás

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- jó földrajzi elhelyezkedés pozíciója: nincsenek helyben munkahelyek az alacsonyán képzett embereknek, a szolgáltatások a település nagyságához képest jók, a térségi munkaerőpiac közösségi közlekedéssel el érhetőek, a közlekedési viszonyok megfelelőek, az útviszonyok jók, de a célcsoport tekintetében kevés ember van foglalkoztatva a megyeszékhelyen járási központban;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően csökkenő;

1.2 A település szerkezetének leírása

Úthálózat

Tarnalelesz infrastrukturális ellátottsága elmarad a környező településekhez képest, az utcáinak jelentős része nem aszfaltozott. Az elmúlt években történtek utcaaszfaltozások, de még így is 40 % vagy több, kavicsos vagy salakkal van lefedve. 17-vagy, annál is több utca van, ami keskeny és csak egy személyautó fér el rajta ezek a bekötő szakaszok, amik nincsenek aszfaltozva.

Lakóingatlanok

A településen közel 693 lakóingatlan áll, amelyek nagy része komfort nélküli. A falu egyik része szépen gondozott és rendezett, de vannak olyan település részek ahol az épületek állaga romos életveszélyes épületek, nem elkerített piszkos, szemetes udvarok.

Közművek

Vezetékes ivóvíz nincs minden házba bevezetve. A telepen közkutat használják, leginkább. Az illegális áramlopás mindennapos a telepen életveszélyes kábelek lógnak le az ingatlanra. A roma lakosság 100% fával fűt. A kártyás villanyóra elterjedt, sok roma család csak így tudta legálisan igénybe venni a szolgáltatást. A családsegítő elmondása alapján, a roma családok tekintetében 70%-ban nincs bevezetve víz,

A polgármester úr, elmondása alapján, voltak esetek mikor már a földbe vezették el a lopott áramot. A szolgáltató nem tud velük mit kezdeni, ha kimennek és levágják 15 perc és vissza van kötve. A telepen a villanyoszlopok is meg vannak rongálva, mert nem tudni, milyen módon másznak fel. 40%-a érintett az áramlopásban.

A wc/fürdő, pedig jelenleg a szociális bérlakásokban, meg talán egy két helyen van kiépítve és tudják is használni., melyet a telep program megvalósítása során alakítottak ki.

Lakások száma (2019)	693	
Közüemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	451	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	464	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	691	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	343	

KSH 2011 adatok alapján, a szegregált terület a Dankó Pista telepe, a szegregációval veszélyeztetet terület a Bocskai Béla út, Szabadság út, Egri út bekötő szakaszai. Az adatok alapján: A szegregátumban 110 lakás 361 fő. A Szegregációval veszélyeztetet területen további 43 lakás.

Azóta eltelt időszakban telepprogram megvalósításánál a telep nagysága csökkent 64 személy (amiből 32 aktív korú) tudott beköltözni 8 ingatlan vásárlásával és felújításával+az integrált területre, valamint a szegregátum szélére. Az önkormányzatnak is voltak ingatlanjai, amit bevont a programba. A telep lakásszáma is csökkent, voltak ingatlanok, amik lebontásra

kerültek, vagy összeomlottak, ezen időszak alatt. A szegregátumban jelenleg is 8-10 ingatlan van, ami életveszélyes, romos nyílászárók hiánya. További beavatkozások szükségesek

Lakásszám (2011)	693	
Üres lakások száma (2011)	82	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	361	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	110	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	361	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	153	
Lakások száma (2019)	693	
WC nélküli lakások száma (2011)	221	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	12	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2700000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	17	

A településen a 2019-2020 évben 10 tranzakció volt, ami az éves szinten 2,79 % az országos átlag.

Ingatlannet.hu. adatai alapján a 2021 adatok:

Tarnalelesz ingatlanainak négyzetméter ár alakulása

Eladó házak:

<https://www.ingatlantajolo.hu/tarnalelesz+ingatlanok?gclid=Cj0KCQjw1tGUBhDXARIsAIJx01>
9 db átlagosan nm árak 68.000 Ft - 20.000-Ft ig

4 Millió Ft -40 Millió Ft-ig

A helyi emberek sokkal kevesebb árakat mondtak 2 Millió Ft- 6 Millió Ft-ig.

Jobb minőségű, felújítható ingatlan a szegregátumban nincs, vagy csak nagyon kevés. A faluban vannak üres ingatlanok, 8-10. A polgármester úr, elmondása alapján eladó ingatlanok vannak, amik nincsenek hirdelve, azon településrészekeken ahol, már több roma család vett házat nem roma környezetében, így ő már árulja a házat áron alul.

A vizsgált területen a lakások döntő többsége (90-100%) az alacsony komfortfokozatú, emellett 85%-uk felújításra szorul, 35% komoly, szerkezeti felújításra szorul, némelyik ház romos, életveszélyes 8-10 ingatlan van a településen.

A település egésze 100% lefedett a közmű mindenki számára elérhető.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében: A településen a megvalósult telep program hatására jelenleg csökkent a szegregátumban élők száma (64 fővel). CSOKOS ingatlanok is segítettek a településen élők belső lakhatási mobilizációját, de több család is beköltözött a település integrált részére más településről a z integrált részre. Ennek következménye, hogy a nem roma családok Ők főleg roma családok. Közű kiépített, de sok család nem tudja igénybe venni, és megfizetni a szolgáltatást.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

A településen történtek lakhatással kapcsolatos fejlesztések az elmúlt 1-2 évben. A településen történtek lakhatással kapcsolatos fejlesztések valósultak meg. EFOP-1.6.2-16-2017-00012 Komplex fejlesztési program, EFOP-2.4.1-16-2017-00042 Lakhatási feltételek javítása Tarnaleleszen.

A fejezet fő következtetései

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

A polgármester együttműködő, teljes mértékben támogatja a településen belüli mobilizációt. A településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához nem fűződik érdeke. Nagyon aktív szerepet vállal a közösség és a település életében. Ez nem csak az én véleményem, amit az interjú alkalmával vontam le, hanem az intézményvezetők elmondása is et támasztotta alá.

A telepprogramot pozitívan értékeli, még annak ellenére is, hogy már most látja, hogy kikkel lesz ennek ellenére problémák.

A településen volt lakhatási beavatkozással kapcsolatos program, ami a település lakosságát megosztotta, és konfliktust eredményezett. A polgármester úr a programot örömmel támogatja, mert jelenleg is 8-10 háztartás tud, aki be lehetne költöztetni, valamint vállalja a konfliktust, minden nem roma lakossal szembe a településen.

Elmondása alapján, képes mindenkivel egyesével leülni és meggyőzni, hogy a település jövője tekintetében, nem lehet elnézni, a roma családok nyomorát és helyzetét. Őket segíteni kell, mert a település lakhatatlan lesz 5-10 éven belül. A roma lakossággal szemben támogató, és segítő. Elmondása alapján 900-1000 főre becsüli a roma lakosságot a település 60 %- már roma származású lakosnak becsüli. Nem mindenkivel van probléma többségük teljesen beilleszkedik és normális körülmények között él.

Elmondása alapján, akikkel probléma van, azok drogosok, munkanélküliek alkoholisták olyan családok akik, lopnak, rongálnak, tönkre teszik saját otthonukat és környezetüket ez 150-200 fő. Ez miatt nincs a településnek megtartó ereje.

A kiválasztásban kíván részt venni. Tudja, hogy kiket vonna be a programba.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztésekkel szemben nincs fenntartása (erős jellem és irányító a településen), Ha nem ő lesz, a megvalósító akkor tudja segíteni és kontrollálhatja, hogy hol és kik számára valósul meg, illetve a település egésze számára is látja az előnyét, akkor esetleg érdekeltté tehető benne.

2 A lakosság helyzete

A falu demográfiai összetétele 0-15 éves korosztályba tartozók aránya 18,2%, valamint az idősek aránya 25%. A fiatalok száma csökkenő, 12 % még a 60 év fölöttiek száma csak 1% csökkent 2012-óta.

A területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a fejlesztendő kategóriába besorolt járásban a városi rangú Pétervására (érdekesség, hogy nem a járásszékhely a legnépesebb) mellett zömmel törpe- és aprófalvak találhatók. Tarnalelesz ennek megfelelően a maga 1 751 főnyi lakosságával már kifejezetten népesnek számít, konkrétan a hatodik legnagyobb település volt 2016. január 1-én.

Állandó népesség változása korcsoportonként (fő) (Forrás: TEIR 2017)

	0-2 év közöttiek	3-5 év közöttiek	6-14 év közöttiek	15-17 év közöttiek	18-59 év közöttiek	60-64 év közöttiek	65 év felettiek
2007	78	63	195	79	1042	89	315
2008	81	71	183	72	1036	77	314
2009	70	77	180	74	1033	83	303

2010	68	79	173	74	1033	85	301
2011	72	77	187	68	1026	101	285
2012	78	66	205	52	1028	98	284
2013	80	68	200	52	1018	103	282
2014	89	74	196	63	1005	107	294
2015	85	72	198	63	960	116	300

Foglalkoztatás

Jelenleg 53 fő közfoglalkoztatott, többsége nő. Helyi boltokban, pékségben, cukrászdában, ruházati boltban 8-10-en dolgoznak.

- mezőgazdasági vállalkozóknál -10-20 fő idényjelleggel
- autópálya karbantartása, és tisztításában főleg férfi munkaerő 20-30 fő
- sokan járnak el idénymunkában szőlőbe,(metszeni, kapálni, szüretelni) tavasztól késő őszig.
- Dolgoznak helyi fakitermelőknél 5-10 fő alkalmanként.
- 5-6 asszony, aki a településről jár be Egerbe takarítani.
- Rehabilitációs munka, akik 42 főt alkalmaznak napi 4 órás
- A helyi pékség 5-10 fő helyi
- Egererdő Zrt. 5-10 fő.

A településre bejárnak céges buszok, sokan élnek a lehetőséggel, hogy így munkát tudjanak vállalni.

Az alábbi cégek biztosítanak buszjáratot a településen:

- Verpelét Tésztagyár ASIAFOOD KFT. 5-10 fő
- Terpes: Kozmetikai szereket gyártó cég GIRONDE KFT. 5-10-fő

Polgármester elmondása szerint, aki szeretne dolgozni az tud is jelenleg.

Családsegítő és gyermekjólét

A Gyermekvédelmi Szolgálat munkatársai az elmúlt évben együttműködési megállapodás 96 fő, ez 31 család. Egyszeri családsegítés 58 fő, ez 28 család. Esetkonferencia 5 esetben, 2 esetkommunikáció 7 szakmaközi 12 pszichológiai, 8 jogi tanácsadás.

Minden olyan családnál, ahol védelembe vett gyerek él ez jelenleg 10 család, 30 gyerek fennáll a gyermekek veszélyeztetettsége. Bántalmazásról az elmúlt 2 évben nem érkezett jelzés, azonban ez nem jelenti azt, hogy nincs is. A védelembe vett gyermek lakhatását biztosító ingatlan szülő valamely hozzátartozójának tulajdonában van. Pl.: a nagyszülő vagy a nagyszülő élettársa a tulajdonos. Minden védelembe vett gyerek családját szerény jövedelmi viszonyok jellemzik, annak ellenére, hogy a több helyen legalább az egyik szülő munkaviszonnyal rendelkezik. Ez a munkaviszony sajnos a közfoglalkoztatás keretében történik. Az elmúlt két évben 2 családból került kiemelésre 7 gyermek. A kiemelések

elhanyagolás, bántalmazás, a lakhatást, illetve a lakókörnyezetet érintő problémák miatt történt.

Gazdaságfejlesztés

Tarnaleesz gazdasági lehetőségei a településen belüli szolgáltató egységek, valamint az elmúlt évben épülő pulykatelep, ahol 20.000-25.000-pulyka lesz tartva. Sajnálatos módon csak 5 helyi embert fog foglalkoztatni, mert minden gépesítve lesz. A gazdaságélénkítés és fejlődést a 23. számú főút felújításában, látja a polgármester úr, ami a település külterületén fog haladni, talán lesz olyan cég befektető, aki látja majd a helyi munkaerőben potenciát.

A szolgáltatások és a közintézmények elérhetősége megfelelő.

Alapfokú oktatás

- **Iskola**
- **óvoda 88 gyerek 84 gyerek rgyvk**

Már az óvodában csak roma gyerek jár, a környező településekről, is pl: Szentdomonkos. A tehetősebb szülők elhordják gyermekeiket, Bükkszenterzsébetre, Egerbocsra, az óvodavezető elmondása alapján az iskola is ebben arányban van. Az iskolavezető nem szándékozott interjút adni és a kollégáit sem akarta, hogy válaszoljanak.

EÜ szolgáltatás

- orvos minden munkanap
- fogorvos minden munkanap
- 2022.09.01-től bölcsőde, működtetése 24 férőhelyes
- Gyógyszertár

Szociális szolgálatások

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgáltatás mindennaposan

Csillagpont, csillagház

Népkonyha

A járási központból Pétervásáráról népkonyha keretén belül 800 szociális ebédet (egytálételt) osztanak a településen

Szakellátás

Öregek otthona 26 fő jelenleg.

Közművelődési intézmény

- Művelődési ház, könyvtár,

Közbiztonság

- KMB és Polgárőr iroda

Egyéb szolgáltatások

- Iparcikkbolt
- 4 élelmiszerbolt 2 kicsi, 2 nagy
- Posta

- Ruházati bolt 2
- ATM
- Cukrászda
- Pékség

A településen működik, főzőkonyha 200 gyerekre főznek napi szinten.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	10-20
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	80
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	50

3 A lakásállomány helyzete

A háztartások legtöbbszörnél nincs fürdőszoba, vagy ha, van akkor sem tudják használni, mert nincs bevezetve a víz.

A családok többségének lakhatási viszonyai rosszak mondhatók. A faluban lévő 221 lakás/ház nem található benti illemhely. A házak állapota évről évre romlik, jellemzően több évtizede épült, felszereltsége alacsony.

- Lakónépesség 1562 KSH adatai alapján a település vezetése 1700 főről beszél vagy még magasabb számról.
- roma népesség aránya 60-70 %,
- Lakható ingatlanok 693 ház, önkormányzat szerint kb. 650.

A településen jellemzően vannak üres ingatlanok ezek száma jelenleg 10 körülire tehető. A megürült ingatlanokat próbálják a tulajdonosok eladni, ha túl magas árat kérnek érte, akkor üresen áll, az önkéntes lakásfoglalás nem jellemző a településre. Jelenleg olyan ingatlan ami eladó, és a programba bevonható lenne, és eladó jelenleg nincs.

Eladó ingatlan a településen elvétve van, ha jó állapotú, és ha az eladónak komolyak az eladási szándékai azonnal megveszik a helyi fiatalok az állami támogatásokat kihasználva.

Üres telek a településen belül azok lehetnek, amin a lakóépületek már összedőltek.

Lakásfenntartási támogatás 2022.. májusában 73 főnek jár, egységesen 5000 Ft/ fő a kifizetés készpénzben történik. Ahol életvitelszerűen élnek és életveszélyes állapotban ingatlan 8-10 lehet a településen. Kritikus állapotban van és laknak benne 10-15 ház.

20-25 család él túlszűfolt lakásokban. Ezek a családok jellemzően sokgyerekes, többgenerációs együtt élő családok.

A falu lakóházai elöregedtek.

Közüzemmi vízhálózatba kapcsolt lakások 451. A többi háztartás a közkútról oldja meg a vízellátását.

Áramszolgáltatásba való bekötések 691. Az áramlopás nagyon jellemző a településre. Kikapcsolás a telepen majd minden háztartást érint. Sokuknál az elmúlt időszakban, történt megállapodás a szolgáltatóval ezeknél megtörtént előrefizetős mérőóra felszerelésévé. Előrefizetős mérőórával 230-40 körüli család rendelkezik.

Az egykor jó állapotú házak felújítására keveset fordítanak, így több olyan ház is van, ahol lakhatási krízishelyzet van (pl. lyukas, beázó tető, megroggyant tetőszerkezet, felvizesedett falak, rossz nyílászárók, üveg nélküli ablakok). Nagyon sok a lepusztult lakás, az udvarok elhanyagoltak. A kerteket nem gondozzák.

A tulajdon viszonyok rendezetlenek. Jellemző, hogy nem azok élnek az ingatlanokban, akiknek a nevén szerepel, sokszor ezzel a bent élők nincsenek tisztában. Előfordul, hogy szándék lenne a tulajdonjogok tisztázására, de már a két lakóval azelőtti bentlakó nevén van az ingatlan, aki idő közben már elhunyt, vagy nehezen felkutatható.

A tulajdonok adás vétele jellemző a zsebszerződés. Általában havi törlesztés szerepel benne, ami vagy teljesül, vagy nem. Ha esetleg sikerül is a vételárat törleszteni, hivatalosan az ügyvédhez már nem jutnak el, illetve a Földhivatalban sem történik meg az átírás.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	10
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	20
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá	50

tehető (kb. 10 év),	
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	20

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

A település térségi pozíciója jó:, közlekedése és megközelítése jónak mondható, nincsenek helyben munkahelyek a szolgáltatás megfelelőek. A közlekedési lehetőségek tekintetében kiemelkedő 10 perc alatt érhető el, a megyeszékhely Eger kb. 40 perc alatt. Az autóbuszok munkanapokon 44 alkalommal érintik a települést, Eger, Ózd, Pétervására irányába.

A település társadalmi összetétele gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya 60 % a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A település lakosság száma a KSH adatai alapján csökkenő a helyi vezetők azt mondják, hogy nem csökken. A roma népesség aránya az elmúlt időszakban nőtt.

Az adatok alapján, a szegregált terület a Dankó Pista telepe, a szegregációval veszélyeztetett terület a Bocskai Béla út, Szabadság út, Egri út bekötő szakaszai.

Az önkormányzat hozzáállása a bérlakás fejlesztési programhoz: a bérlakás fejlesztésekkel szemben pozitív és együttműködő (segíteni szeretne, élhetőbb szebb településért dolgozik), támogatja a programot, a kiválasztásban és a családok bevonásában szeretné, hogy az önkormányzat tudjon szerepet vállalni.

A telepen a tulajdon viszonyok rendezetlenek Sokan élnek olyan ingatlanban, ami nem a nevükön van, de nagymama, testvér, azaz rokon nevén szerepel.

Túlzsúfolt lakásban 20-25 család él. Ezek a családok jellemzően sokgyerekes, többgenerációs együtt élő családok. Jellemző, hogy mivel nincs lehetőség hova költöznie a fiataloknak ott maradnak az amúgy is szűk ingatlanban.

Az eladósodottság a településen élők elég nagy hányadát érinti, a hivatalosan megjelenő adósságok legnagyobb része Provident, személyi kölcsönök, telefontartozások, kisebb áruhiteltek. Jellemzőek még a közüzemi tartozások, kábeltévé tartozás. Sok jövedelemmel rendelkező személynek a havi bevétele jelentősen csökken, mivel a végrehajtó a jövedelem felét letiltja.

Lakóépületek fizikai állaga rossznak mondható. A lakásépítés az elmúlt időszakban nem történt, a lakóház felújítás elenyésző számban. Üres ingatlan 10 található a településen, Eladó ingatlan van, a településen jelenleg nagyon magas áron 7, ami a programba nem bevonható. Alacsony áron eladó ingatlanokat, helyi fiatalok próbálják megvásárolni CSOK kedvezményre.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	10	10	0	20	20
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	0	20	0	20	20
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	0	30	0	30	30
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	30	20	50	50
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	10	90	20	120	120
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	10	90	20	120	120

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

Adósságkezelés kiterjesztése: már folyik adósságkezelési program a településen, havi egy alkalommal van meghirdetve a látogatottság kevés. Csak tanácsadásig, és tájékoztatásig jutnak el, érdemi dolog, vagy tartozással kapcsolatos ügyintézés nem.

Ennek oka, hogy az ügyfelek csak az adott problémába vonják be az adósságkezelőt (pl. jövedelem letiltás), legtöbbször abba bízva, hogy kifizetik helyettük a tartozást.

Nem értik ennek a hasznát, és mért is kéne a tartozásaikat kifizetni, nincs jövő képük, máról holnapra élnek. Ezért válasszák az alkalmi munkát napi, vagy heti kifizetést.

Akinek rendszeres a munkajövedelme van az letiltásra kerül. Így a család jövedelme érezhetően lecsökken, többen ezért azt gondolják, hogy feketén, illetve napi bejelentéssel dolgoznak. Sajnos nem értik meg, hogy így kiesnek a támogatásokból, az adósságuk nem csökken, hanem csak nő.

Mindenképpen pénzügyi tudatosság javítását célzó programra lenne szükség, hogy az ügyfelek eljussanak arra a pontra, hogy felismerjék, hogy a felhalmozott tartozást vissza kell fizetni.

A másik probléma a villanytartozás megléte. Sokan bele nyugodtak, lopják az áramot. A vízszolgáltatóval kellene magasabb szinten egyezkedni, egy esetleges előrefizetős mérőóra program megoldás lehetne.

Tulajdoni jogviszonyok rendezése: mindenképpen jogi szakember alkalmazása javasolt, aki a célcsoportnak ingyenesen segít. Előzetesen fel kell mérni, hányan élnek olyan ingatlanban életvitelszerűen, ami nem az ő nevükön van, és fontos a tulajdoni lapra bejegyzett tartozások előzetes átnézése.

Foglalkoztatás javítását célzó program: Munkavállalók képessé tétele, hogy elsődleges munkahelyen legyen esélye elhelyezkedni. Cégekkel való kapcsolatfelvétel - foglalkoztatási mentor bevonása

Lakhatási programok:

A közműszolgáltatásokba való be-, és visszakapcsolás: ahol nincs áram és nincsen víz bekötés a KSH adatok alapján. Előrefizetős villanyóra felszerelése elég sok háztartásban van, de ennek népszerűsítésére előnyeinek hangsúlyozására célzott program indítása szükséges. A vízszolgáltatás tekintetében megoldás esetleges előrefizetős mérőóra program megoldás lehetne.

Bérlakásfejlesztés tekintetében

Krizislakások kialakítása: esetlegesen

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak: Elsődleges célcsoport a munkajövedelemmel rendelkező, rendezett életvitellel családok lehetnének, akik jelenleg túlszűfolt lakáskörülmények között élnek. Előzetesen fel kell mérni, hogy esetleges állami támogatásra jogosultak-e egy saját tulajdonú ingatlan megszerzéséhez. Amennyiben nem egy köztes időszakra bérlakásba költöztethetők lehetnének addig ameddig az állami támogatáshoz szükséges jogosultságot meg tudják szerezni, illetve előtakarékoskodni tudjanak. Jelenleg 8-10 ilyen család van a településen.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás: Falusi csok támogatásból nem jellemző új ingatlan vásárlása más településen, ennek oka az erős rokoni kötődés. A más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitásról további információ és kutató munka szükséges.

Összefoglalóan a potenciális célcsoport nagysága a célcsoport körében:

Stabilizálás

Szoft programok:

- adósságkezelés: a településen élő családok 40%

- tulajdonviszony rendezés: nem ismert

Magántulajdonú lakások javítása

- legszükségesebb karbantartási munkák végzése: 20-30 ház (tető kommandó)
- lakások komfortosítása, felújítása:

Bérlakás fejlesztés

- krízislakás: 2
- településen belüli mobilizáció: 8-10 család
- más jobb helyzetű településre mobilizálható 0.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve

Tarnaleesz község a Bükk hegység lábánál helyezkedik el, a Pétervásárai járáshoz tartozik, a legközelebbi kisváros Pétervására, megyeszékhely Eger 28-km-re helyezkedik el. A járási székhelyhez földrajzilag 9-km re található. A 23 számú főút köti őket össze. Tarnaleesz még másik 2 irányból is megközelíthető Ózd, 26 km, valamint Eger 25. számú főútról. A településen van a csomópont, ami a két főutat összeköti.

Közlekedési szempontból, autóval jól megközelíthető és a közeljövőben még fog javulni a 2021-es évben megkezdtek a 23. számú főút újítását és elkerülő szakaszait megépíteni.

Közösségi közlekedés:

A legközelebbi kisváros Pétervására autóval 5-8 perc, Eger megyeszékhely 35-40 perc, Ózd 30-35 perc. Az autóbuszok mind három irányba indulnak munkanapon,

Az óvoda és az iskola teljesen szegregált. A tehetősebbek a gyerekeket elhordják, vagy a járási központba, vagy a megye székhelyre, vagy Egerbocsra.

A fogadó településen a lakóingatlanok áráról nincs információ.

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Krízislakások biztosítása:

Esetlegesen 2 lakóház.

Bérlakásfejlesztések:

Elsődleges célcsoport a munkajövedelemmel rendelkező, rendezett életvitellel családok lehetnének, akik jelenleg túlszűfolt lakáskörülmények között élnek a telepen. Előzetesen fel kell mérni, hogy esetleges állami támogatásra jogosultak-e egy saját tulajdonú ingatlan megszerzéséhez. Amennyiben nem egy köztes időszakra bérlakásba költöztethetők lehetnének addig ameddig az állami támogatáshoz szükséges jogosultságot meg tudják szerezni, illetve előtakarékoskodni tudjanak.

Településen belül mobilizálható családoknak Jelenleg 8-10 ilyen család van a településen.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás:

Nem releváns

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	2			2
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	2	2	n.a	4
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	4	0	n.a	4
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	4	0	n.a	4
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	4	0	n.a	4
Összesen	16	2	n.a	18

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.

A telepprogram megvalósításánál kitűzött célok voltak a megvalósítás során.

Az EFOP-1.6.2-16

“Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal Tarnaleleszen ”

Konzorciumi partner az AlterEgo Kft.

A településen egy belterületi szegregátum azonosítható, projektünk így ennek a fejlesztésére irányul (Egri út déli oldala- Egri út- Dankó Pista telep mindkét oldala- Dankó Pista telep- Szabadság út- Bacsó Béla utca által közrefogott terület), ahol összesen 361 lakos élt telepszerű lakókörnyezetben. 2017-ben a területen élő 16-54 éves korosztály száma 218 fő volt.

A telepen élő fiatalok (16-24 évesek) közül 30 főt bevonunk a programba, részükre a program idején a fiatalok látókörbővítő/szemléletformáló, képesség és kompetencia fejlesztése, valamint fejlesztő, feszültség feldolgozó, pozitív mintákat közvetítő játékos szabadidős programok megvalósítására.

- A telepen élők lakhatási körülményeinek javítása az önkormányzati bérlakások felújítása / korszerűsítése, valamint Csillag Szolgáltató pont kialakítása, és ott higiénés szolgáltatások biztosítása révén.

Javuljon a célterületen élő személyek egészségi állapota

Eredmény:

o Résztevők száma a különböző korcsoportokban: legalább 10 fő, összesen legalább: 30 fő

o Résztevők száma a szűréseken: a szegregátum 16-54 éves korosztályának legalább a harmada (30%).

A telepprogramba bevont ingatlanok és felújítása:

Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal Tarnaleleszen (ERFA) EFOP-2.4.1 Ingatlanok nyilvántartása						
Természetbeni cím	Hrsz	Beruházás jellege építés/felújítás	Kialakított ingatlan száma db	Ingatlan m2 nagysága (nettó)	Elhelyezkedés: Integrált terület/szegregátum	Beruházás jellege
Tarnalelesz, Egri út 18.	663 hrsz	Felújítás	1	pincszint: 15,06 m2 földszint: 57,48 m2	szegregátum	szociális bérlakás
Tarnalelesz, Szabadság út 106.	460 hrsz	Felújítás	1	pincszint: 22,13 m2 földszint: 53,88 m2	intergrált terület	szociális bérlakás
Tarnalelesz, Kossuth Út 1.	821 hrsz	Felújítás	1	földszint: 46,80 m2	intergrált terület	szociális bérlakás
Tarnalelesz, Egri út 28.	652 hrsz	Felújítás	1	pincszint: 37,58 m2 földszint: 53,17 m2	szegregátum	szociális bérlakás
Tarnalelesz, Petőfi út 16.	1112 hrsz	Felújítás	1	földszint: 39,59 m2	intergrált terület	szociális bérlakás
Tarnalelesz, Dankó Pista telep 3.	742 hrsz	Felújítás	1	pincszint: 48,36 m2 földszint: 46,67 m2	szegregátum	szociális bérlakás

Tarnalelesz, Dankó Pista telep 10/A.	727/1 hrsz	Felújítás	2	"A" lakás: 43,46 m2 "B" lakás: 33,98 m2	szegregátum	szociális bérlakás
Tarnalelesz, Dankó telep 7/A.	739 hrsz	Felújítás	1	földszint: 60,36 m2	szegregátum	Csillagpont
<i>Bacsó Béla út 16.</i>	796/1 hrsz	Felújítás	2	Földszinti lakás: 60,77m2 Emeleti lakás: 68,24m2	intergrált terület	szociális bérlakás
<i>Kossuth út 72.</i>	905/2 hrsz	Felújítás	1	földszint: 55,21 m2	intergrált terület	szociális bérlakás
<i>Szabadság út 33.</i>	972 hrsz	Felújítás	1	földszint: 44,32 m2	intergrált terület	szociális bérlakás
<i>Kossuth út 3.</i>	397 hrsz	Felújítás	1	földszint: 59,43 m2	intergrált terület	Csillagház